

foreligger for Rigsdagen, og alligevel venter dette Ting, at det andet Ting skal tage dem. Jeg tror altsaa, at den højrøstede Klage fra dette Ting over, at man fordrer, at dette Ting skal tage omhyggelig overbejede Forslag fra det andet Ting uden særlig Prøve, passe ikke ret til Situationen. Situationen er nu, som den jævnlig har været tidligere, at man hen imod Slutningen af Samlingen staar med flere Lovforslag, som kun kunne naa at blive færdige ved, at Behandlingen fremskyndes, og ved at man ikke fra noget af Tingenes Side undergiver dem en saadan detailleret Underøgelse, som ellers er sædvanlig ved Lovforslag. Det er denne Situation, der foreligger nu, og den Situation har foreligger mange Gange tidligere og har mange Gange tidligere bragt det Resultat, at man har kunnet slutte Samlingen med positive Resultater af Rigsdagsvirksomheden i Stedet for med negative.

Leth: Naar man skal drive en svær og stor Kile ind et Sted, skal man som bekendt bruge stærke Kølleslag. Om jeg turde blive i dette Billede, saabes saadanne Kølleslag heller ikke ved denne Lov. Det er ellers en Regel i vor Straffelovgivning, at enten komme Folk i Fængsel, eller ogsaa blive de idømte Bøder; men da der nu skal gøres noget stort og slaas dygtig efter her i denne Sag, har man ment — og det gaar Lovforlaget ud paa — at det er det bedste at tage begge Dele, baade Fængsel og Bøder, begge Dele paa een Gang, saa hjælper det saa meget desto bedre. Det er ellers som sagt noget nyt i vor Lovgivning i det mindste, men jeg kan forstaa, at man gaar til noget saadant, naar man vil udrette saadant noget stort som det, der er tilfjeldet ved dette Lovforslag. Man gaar saa til en anden Bestemmelse i dette Lovforslag, som afviger fra de sædvanlige Regler, og det er den, at Bøderne skulle inddrives ved Udpantning. Ellers er Reglen den hos os, at naar Bøderne ikke blive betalte, skulle de affones; der bliver ikke Tale om Udpantning, det er noget, man er kommet bort fra, det var i Fortiden. Det vender man tilbage til, nu skal der først udpantes, og fører Udpantningen ikke til Betaling, kommer man til Affoning; man beholder altsaa her begge Dele. Men der er det særegne ved dette Lovforslag — de Regler findes i § 18 — at det er ikke alene Folk, som have forset sig, som man straffer, men ogsaa Folk, som ikke have forset sig i allermindste Maade. Der indholdes en Bestemmelse om, at Gjeren af Bryggeriet eller Jorpagteren af samme hæfter ogsaa for de Bøder og de Bøder, der

blive idømte hans Folk for Forseelser, de have begaaet; det gør slet ikke en Smule, om han ikke har den mindste Skyld deri. Dersom han ikke har hverken gjort noget, han ikke maatte gøre, eller undladt noget, som han skulde gøre, dersom han for sigt ikke har den mindste Skyld i Henseende til Uagtsomhed eller paa anden Maade lader den mindste Skyld komme paa sig, men det er hans Folk, som gaa hen og gøre noget, som er galt, skal han ikke desto mindre hæfte for de Bøder, de blive idømte; han skal straffes for det, andre have gjort. Det er ellers heller ikke nogen sædvanlig Regel, at man straffer Folk for det, andre have gjort; man mener ellers, at Retfærdigheden kræver, at den, som har forset sig, skal straffes, og den, som ikke har forset sig, ikke skal straffes. Men her gaar man en anden Vej. Jeg maa sige, at jeg kan ikke rigtig finde ud af de Bestemmelser, Lovforlaget indeholder angaaende Affoning, Hæftelse for Bøder, Udpantning og deslige. Jeg kan ikke finde ud af, hvorvidt man f. Eks. ogsaa kan sætte den Gjær eller Jorpagter, hvis Folk have forset sig, uden at han har den mindste Andel i Forseelsen, hen til at affone de Bøder, Folkene blive idømte. Jeg kan se, at han kan komme til at betale dem, men om han skal affone dem, kan jeg ikke se; dog tror jeg, det er Meningen af Lovforlaget, naar jeg ser paa § 18, 3dje Stykke, at man kan nok pante ham, men kun lade dem affone, hvem Bøden er paalagt; da han kun er Kautionsist for Bøden, formoder jeg, at Meningen er, at man vel kan pante den, som ikke har forset sig, men ikke sætte ham til Affoning. Jeg skal dog imidlertid lade det være usagt, hvorvidt min Forstaaelse af Lovforlaget i den Henseende er den rette. Men derimod er der en anden Ting; jeg saa godt kan forstaa i Lovforlaget. § 20 indeholder den smukke Regel, at naar Toldbestyrelsen skønner klarligen, at det ikke har været Hensigten at begaa Svig, kan Toldvæsenet, naar Omstændighederne i øvrigt tale derved, nedsætte eller eftergive Bøden. Naar man nu altsaa har det Princip, at man kan straffe baade den, der har forset sig, og den, der ikke har forset sig, saa kan jeg forstaa, at man sætter en saadan Bestemmelse ind som, at man, naar Omstændighederne tale derved, kan eftergive eller nedsætte Bøden. Dersom jeg kunde tænke mig den Stilling, at jeg var Gjær af et Bryggeri i en eller anden Købstad og tillige var Jormand for en konsekvativ Klub samme Sted, vilde jeg føle mig temmelig rolig; thi besvige Statskassen vilde jeg naturligvis ikke; og ved hvad der ellers kunde passere med mig og mine Folk, vilde